

**T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

KÖSELE ÇANTA

Ankara 2012

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ – 1	2
1. KESİM YAPMA	2
1.1 Çantanın Tanımı	2
1.2 Çantanın Tarihçesi	3
1.4. Çanta Yapımında Kullanılan Malzemeler	4
1.4.1 Çanta yapımında kullanılan araçlar	4
1.4.2 Çanta yapımında kullanılan gereçler	10
1.5. Model Tespit Etme	13
1.6. Kalıp Hazırlama	14
1.6.1. Kalıp Hazırlamanın Yararları	14
1.6.2. Kalıp Çıkartma Teknikleri	14
1.6.3. Mulaj Hazırlama	14
UYGULAMA FAALİYETİ	15
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ–2	20
2.SÜSLEME.....	20
2.1. Desen Çıkarma Teknikleri	21
2.2.Kösele Çanta Süsleme.....	22
2.2.1. Boyayarak Süsleme	22
2.2.2. Kazıyarak (oyarak) Süsleme	22
2.2.3. Yakarak Süsleme	23
2.2.4. Keserek Süsleme.....	23
2.2.5. Kabartarak Süsleme	23
2.2.6. Dikiş Teknikleri ile Süsleme	24
2.2.7. Hazır Gereçlerle Süsleme	24
2.2.8. Baskı ile Süsleme.....	25
2.2.9. Aplike ile Süsleme.....	26
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	36
ÖĞRENME FAALİYETİ–3	37
3.ÇANTAYI BİRLEŞTİRME.....	37
3.1. Gövde Montajının Önemi.....	37
3.2. Montaj Tekniği.....	38
3.3. Tıraşlama.....	38
3.4.Ağız Kapama Teknikleri	38
3.5. Sap Takma	39
UYGULAMA FAALİYETİ	41
ÖLÇME DEĞERLENDİRME.....	54
MODÜL DEĞERLENDİRME	55
CEVAP ANAHTARLARI.....	57
KAYNAKÇA	59

AÇIKLAMALAR

ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El sanatları
MODÜLÜN ADI	Kösele Çanta
MODÜLÜN TANIMI	Kösele çantanın modelini belirleyerek kalıbını hazırlama, kösele deriyi tıraşlama, kalıp çizme, kesme, kösele çanta yapımında kullanılan süsleme ve birleştirme tekniklerinin anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Kösele çanta yapmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında tekniğe ve modele uygun kösele çanta yapabileceksiniz. Amaçlar: <ol style="list-style-type: none">1. Tekniğe ve modele uygun kesim yapabileceksiniz2. Tekniğe ve modele uygun olarak süsleme yapabileceksiniz3. Tekniğe ve modele uygun olarak çantayı birleştirebileceksiniz
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ortamı Donanım: Model kitapları, makas, parşömen kâğıdı, yapıştırıcı, kurşun kalem, tıraşlama bıçağı, kösele, deri bıçağı, maket bıçağı, çarklı zımba, iğne,biz,, dikiş makinesi, tıraş makinesi, şerit kesme makinesi, yapıştırıcı, çekiç, çanta birleştirmede kullanılacak deri veya kalın ipler,sırım,açık zımba-kapalı zımba fermejüp.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra verilen boşluk doldurma, çoktan seçmeli, doğru yanlış seçmeli gibi ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi, beceri, tavırları ölçmek amacıyla öğretmen tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendireceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci;

Kullanım alanı çok geniş olan çantalar, özel ihtiyaçlarımızı karşılarken özenli seçildiği takdirde giysimizi tamamlayan, ona değer katan çok önemli bir aksesuardır. Çantanın, onu kullanan kişi hakkında diğer insanlara fikir verebilme özelliği de vardır.

Özellikle bayanların zorunlu ihtiyacı haline gelen çantaların yapımı, uygun araç-gereç temin edildiğinde ve teknik bilgilerin öğrenilmesi durumunda kullanımı kadar yapımının da zevkli, olduğu fark edilecektir.

Çanta, bir aksesuar olmaktan çok daha fazla işleve sahiptir. Her mevsimde ve ortamda değişik çanta modelleri, insanlar tarafından tercih edilmektedir. Bu nedenle kıyafetlerimizin ayrılmaz bir parçası olan çantalar hakkında aradığınız temel bilgileri bu modülde bulabilirsiniz.

Hazırlanan bu modülde; giyime uygun çanta modeli ve malzeme tespitini, kalıbını, süslemesini ve birleştirme işlemlerini öğrenip uygulayabileceksiniz.

Bu modül içindeki etkinlikleri tamamlayarak siz de kendinizi kösele çanta üretimi konusunda geliştirebileceksiniz. Bu alanda bilinçli, verimli, kaliteli ve etkin çalışmalar yapacağımıza inanıyoruz.

Başarılar.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında kösele çanta kalıbı hazırlayarak kesin yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kösele çanta modellerini araştırınız.
- Kösele çantaların tarihçesini inceleyiniz.
- Kösele çanta yapımında kullanılan araç ve gereçleri araştırınız

1. KESİM YAPMA

1.1 Çantanın Tanımı

İçine çeşitli malzemeler koymaya yarayan, değişik büyüklük ve şekildeki deri, suni deri, kumaş, örgü gibi çok farklı malzemelerden üretilen, mevsimine, büyüklük ve gereksinim alanına göre farklı isimler alabilen, hemen her yerde yanımızda taşıdığımız, ağzı açılır kapanır aksesuara **çanta** denir. Çeşitli kullanım amaçları için tasarlanmış ve üretilmiş, farklı büyüklükteki çantaların hayatımızı oldukça kolaylaştırdığı unutulmamalıdır.

Günümüzde çok çeşitli amaçlarla kullanılan çantalar, daha çok kişisel gereksinimleri barındırmak için de tercih edilmektedir. Nüfus cüzdanı, cüzdan, telefon, kalem, mendil vb sürekli yanımızda taşıdığımız ama kaybetmekten ve çaldırmaktan da bir o kadar korktuğumuz aksesuarlarımızdandır

El Sanatları özelliği taşıyan kösele çantalar, insanların gereksinimlerini karşılayan uğraşlar şeklinde ortaya çıkmış, yaşayış özelliklerini ve iklim koşullarına uygun gelişmeler göstererek, belirli kültürlerin özelliklerini yansıtır hale gelmiştir.

Resim 1.1: Kösele çanta

1.2 Çantanın Tarihçesi

Türklerde giyim süslemelerinden çantanın tarihi Türklerin anayurdu olan Orta Asya'ya kadar uzanır, M.Ö ki devirlere kadar gider. Orta Asya'da yaşayan Türkler, özellikle dokuma çanta yapımında büyük ilerlemeler kaydetmişlerdir.

Türklerin tarihi kaynaklardaki halk sanatlarından edinilen bilgiye göre çantalar torba, çıkım, kılıf heybe, zembil, kese gibi değişik isimlerde kullanılmıştır. Cumhuriyet dönemi ile birlikte batı modası da izlenmiş; etkileri çanta modellerine yansımıştır. Gelişen çağ ve ilerleyen teknoloji ile birlikte çanta modelleri çeşitlenmiş, ihtiyaca göre farklılıklar göstermiştir. Deri ve tekstil sanayinin ilerlemesi ile çanta yapımında kullanılan gereçlerde çeşitler çoğalmış, çanta sektörü büyük bir sanayi dalı halini almıştır.

1.3 Çantanın Giyim Süslemesindeki Yeri Ve Önemi

Çanta, kösele, deri, kumaş, dokuma, örgü, plastik gibi hafif gereçlerden yapıp büyüklüklerine göre evrak, para, yiyecek v.b koyup taşımaya yarayan açılıp kapanabilir bir eşyadır. Kullanım alanı çok fazla olan çantalar kılık kıyafetimizi tamamlayan en önemli aksesuardır. Kullanıldıkları yere göre plaj çantaları, seyahat çantaları, piknik çantaları, iş çantaları, alışveriş çantaları, gece çantaları ve el çantaları gibi çeşitleri vardır.

Çantalar deri, kösele, kumaş, hasır, tahta, ip, boncuk v.b. malzemelerle yapılabildiği gibi bu malzemelerin birkaçı beraber kullanılarak da çantalar üretilebilmektedir.

Özel eşyaların korunması amacıyla kullanılan çantaların giyim kuşama uygun olarak seçilip kullanılması kişinin statüsünü ve moda zevkini de belirler.

Model, malzeme özelliği ve yapımında kullanılan tekniklerle çanta, ayakkabı ve kemer üçlüsü içinde önemli bir yer teşkil eder. Çanta ve ayakkabı giyim aksesuarlarının ayrılmaz ikilisidir.

Giyim süslemede ve yaşantımızda özellikle kadınlar için önemli bir yere sahip olan çantalar, kişinin tipine, yaşına, kullanılacak yere, giyime, mevsime, günün modasına, bütçeye uygun olarak seçilip kullanılmalıdır.

Resim 1.2: Kösele çanta

1.4. Çanta Yapımında Kullanılan Malzemeler

Günümüzde kullanım alanları göz önünde bulundurularak çok çeşitli malzemelerden çanta üretimi yapılmaktadır. Çantaların dayanıklılık süresini artırabilmek için kullanılan malzemelerin yapısal özelliklerini iyi bilmek gereklidir.

1.4.1 Çanta yapımında kullanılan araçlar

➤ Ayarlı zımba(Çarklı zımba)

Deri yüzeyine istenilen büyüklükte delik açmakta kullanılan, bir araçtır. Çanta, kemer, ayakkabı gibi giyim aksesuar çalışmalarında kullanıldığı gibi ev aksesuar yüzey süslemelerinde de kullanılır.

Resim 1.3: Çarklı zımba

➤ Deri kesim bıçağı

Deri kesim işleminde kullanılan, metal bir yay ve çelik bıçaktan meydana gelen bir bıçak çeşididir. Bıçağın yaylı bölümünün sivri ucu deri çizim ve yüzey süslemelerinde kullanılır.

Resim 1.4: Deri kesim bıçağı

➤ Deri tıraş bıçağı

Kösele gibi kalın derilerin kesim ve tıraşlama (inceltme) işlemlerinde kullanılır. Bir ucu yuvarlak, diğer ucu keskin çelik olan bıçak tek parçadan oluşur.

Resim 1.5: Deri kesim bıçağı

➤ **Maket bıçağı**

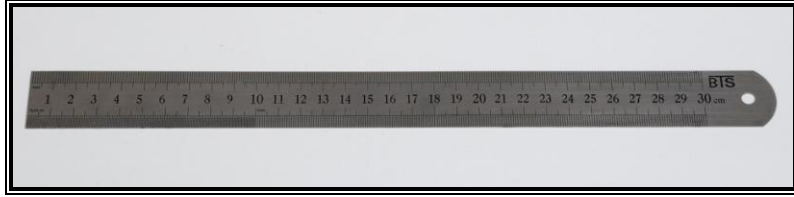
İnce deri, kâğıt, karton gibi kalınlığı az olan malzemelerin kesiminde kullanılır. Keskin ucu köreldiğinde uç kırılarak bıçak yenilenir. Çeşitli boyları bulunur.

Resim 1.6: Maket bıçağı

➤ **Metal cetvel (Çelik cetvel)**

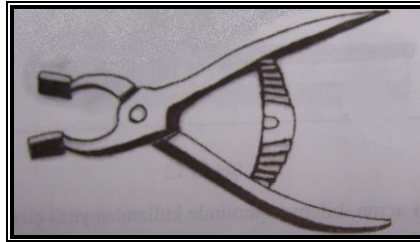
Deriyi düzgün kesmeye, uzunluk ölçmeye ve doğru çizgileri çizmeye yarayan çelik metalden yapılmış araçtır.

Resim 1.7: Çelik cetvel

➤ **Basa bas**

Klipsin geçirilme işleminden sonra klipsi sıkıştırmaya yarayan bir alettir.

Şekil 1.8: Basa bas

➤ **Yuvarlak demir (muşta)**

Yapıştırıcı sürülen derilere yapıştırıcının deriye daha iyi emilmesini sağlamak için kullanılan metalden yapılmış bir araçtır.

Resim .19: Yuvarlak demir

➤ **Çekiç**

Bir sap ile dövme işlemini yapacak bölümden oluşan, çivi çakmak ve şekil vermek gibi işlerde kullanılan bir araçtır.

Resim 1.10: Çekiç

➤ **Pergel**

Birer ucundan birbirine eklenmiş iki metal çubuktan meydana gelen, yay ve çember çiziminde kullanılan bir çizim aracıdır.

Resim 1.11: Pergel

➤ **Mermer/Kesim plastiği**

Üzerinde deri kesim, tıraşlama, dövme ve deri kıvrma işlemleri yapılan araçtır.

➤ **Fermejüp, kapsül basma aleti ve uçları**

Deri yüzeyine çarklı zımba ile açılan deliklere yerleştirilen ve birbirine geçerek tutturuldukları kenarı kapamaya yarayan erkek ve dişi iki parçadan oluşan metal ya da plastik tutturucuyu sıkıştırmaya yarayan araçtır.

Resim 1.12: Zımba basma aleti

➤ **Deri dikiş iğneleri**

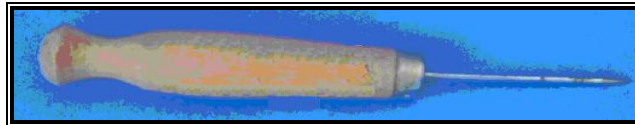
Deri ve kürk dikiminde kullanılan, bir ucu keskin diğer ucu delikli olan çelik alettir.

Resim 1.13: Deri dikiş iğneleri

➤ **Biz**

Derinin üzerinde delikler açarak iğnenin deriden daha rahat geçmesini sağlar

Resim 1.14: Biz

➤ **Deri tıraş makinesi**

Derilerin kalın ve ters yüzeylerini inceltmek amacıyla kullanılır.

Resim 1.15: Deri tıraş makinesi

➤ **Zımpara makinesi**

Çanta ve kemer gibi aksesuarların kenar kısımlarının daha düzgün ve net olabilmesi için kullanılır.

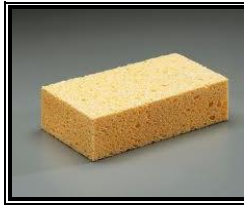
Resim 1.16: Zımpara makinesi

➤ **Kopya kâğıdı**

Önceden hazırlanmış olan desen altına kopya kâğıdı aracılığı ile desenin deri yüzeyine geçirilmesinde kullanılır

➤ **Sünger**

Köseleyi ıslatmada ve boyamada kullanılır

Resim 1.17:Sünger

➤ **Baskı kalıpları**

Sıcak ya da soğuk olarak kösele üzerine desen çıkartmak için kullanılır

➤ **Deri dikiş makinesi**

Çanta parçalarını birleştirmede ya da desen yapmak için kullanılır

Resim 1.18:Deri dikiş makinesi

➤ **Fırça**

Kösele parçalarını boyamada kullanılır

Resim 1.19:Fırça

➤ **Yakma makinesi**

Deri yüzeyine çizilen desenleri belirginleştirmede kullanılan, metal bir ucu ısıtarak kızdırma işlevini yapan bir araçtır.

Resim 1.20:Yakma makinesi

1.4.2 Çanta yapımında kullanılan gereçler

Çantanın sağlamlığı artırmak ve temizleme yöntemlerini doğru uygulamak için; çanta yapımında kullanılan gereçleri iyi tanımak uygulamada kullanırken kolaylık sağlayacaktır.

➤ Mukavva veya karton

Çanta kalıbını çıkartmak için kullanılır

➤ Kösele

Kösele,(Sabunlu kösele de denir) büyükbaş hayvan derilerinin sepilenmesinden sonra belirli oranda yağlanmış ve yüz tarafı perdahlanmış olan tabii renkte, yumuşak tutumlu, elastiki bir malzemedir. Tabii renkli ve boyanmış kösele çeşitleri mevcuttur.

➤ Metal aksesuarlar

Sağlam ve kullanışlı olması nedeniyle çanta yapımında metal aksesuarlara sıkça rastlamak mümkündür. Klipsler, tokalar, halkalar, çıtçitlar (fermejüp) ve birçok süsleme malzemesinde metal aksesuarlar tercih edilmektedir.

Metal aksesuarlar seçilirken dayanıklı olacak şekilde kaplanmış ve fonksiyonlarına uygun büyüklükte olmalarına dikkat edilmelidir. Ayrıca çanta yapımında kullanılan tüm gereçler alım ve kullanım aşamasında kontrol edilmeli ve daha sonra kullanılmalıdır.

Resim 1.21: Metal aksesuarlar

Resim 1.22: Fermejüp çeşitleri

- **Tokalar**

Nikel, gümüş, tahta, plastik, kemik, sedef gibi malzemelerden yapılan tek dilli, çift dilli, kare, üçgen, yuvarlak şekilli çeşitleri olan bir gereçtir.

Resim 1.23: Toka çeşitleri

- **Bağlantı halkaları**

Kare, yuvarlak, D şeklinde, üçgen ve dikdörtgen şekilleri mevcut olan bir gereçtir.

Resim 1.24: Bağlantı halkaları

- **Perçin**

Düz rondalı bakır perçin, emniyet rondelalı kertikli çivi, mercimek başlı çatalı perçin ve mercimek başlı boru tipi perçin gibi çeşitleri bulunan çanta gereçlerindedir.

Resim 1.25: Perçin çeşitleri

➤ **Deri dikiş iplikleri, sırımlar**

Deri çalışmalarında parça birleştirmelerde, deri yüzey süslemelerinde ve dikişlerde kullanılan, pamuk, merserize, koton, floş, keten, güderi, meşin ve köseleden yapılan malzemelerdir.

Resim 1.26: Dikiş iplikleri ve sırımlar

➤ **Boyalar**

Her çeşit yüzeye renk vermek ve dış etkilerden korumak amacıyla kullanılır. Deri boyası, kumaş boyası, ayakkabı boya, anilinli boyalar, akrilik, kuru kalem, guaj boya gibi birçok çeşidi vardır.

Resim 1.27: Boya

➤ **Parlatıcılar (lef lef)**

Deri yüzeyi boyandıktan sonra boyayı korumak ve parlatmak amacıyla kullanılır.

Resim 1.28: Parlaticı

➤ **Yapıştırıcı**

Deri ürünlerini yapıştırma işleminde kullanılan, plastik görünümlü, şeffaf, kirli sarı renkte bir maddedir. Tiner ve benzin içine kauçuk ve az oranda diasetik selülozun eritilmesiyle elde edilir.

1.5. Model Tespit Etme

Çanta modeli seçerken öncelikle yaş, vücut özelliği, mevsim, günün moda anlayışı, kullanım yeri göz önünde bulundurulmalı, estetik kurallara da dikkat edilmelidir.

Çantalar, vitrinler, dergiler incelenerek veya daha önceden yapılmış olan modellerden yararlanılarak model tasarımı yapılabilir. Model tespit edildikten sonra tasarıma uygun malzeme ve aksesuar seçilir. Modele uygun olarak ölçüler belirlenir ve gerekirse kalıp hazırlanır. Çantalar genel olarak aşağıdaki kısımlardan meydana gelir:

- Çantanın ön ve arka yüzleri
- Çantaya hacim sağlayan kısım (büzgü, körük vb.)
- Çantanın ağız kısmı (kapağı)
- Çanta sapları
- Çantanın süslemeleri

Resim 1.29: Kösele çanta

1.6.Kalıp Hazırlama

Çanta yapımında en önemli aşamalardan birisi de kalıp hazırlamadır. Düzgün bir çanta elde etmek için kalıbın iyi hazırlanması gereklidir. Kalıp hazırlamaya başlamadan önce model iyi analiz edilmeli, özellikle asimetrik modellerde model özelliği göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca mutlaka düzgün çizimler elde edilmelidir. Kalıplar hazır hâle geldikten sonra köseleye uygulamadan önce kâğıttan örnek model (mulaj) çalışılarak sonuç görülebilir ve kalıp üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak çanta hazırlamaya geçilebilir.

1.6.1. Kalıp Hazırlamanın Yararları

- Çantanın modele ve ölçülerine uygun çalışmasını sağlar.
- Zamandan tasarruf sağlar.
- Malzeme ekonomik kullanılır.
- Pratiklik kazandırır.

1.6.2. Kalıp Çıkartma Teknikleri

Çanta kalıbı elde edebilmek için çeşitli teknikler kullanılmaktadır.

- **Hazır model üzerinden ölçerek kalıp hazırlama:** İlk aşamada çanta parçalarının boyutları belirlenir, isteğe göre büyütme küçültme yapılabilir. Hazırlanan kalıbı köseleye uygulamadan önce mulaj hazırlanır, daha sonra kalıplar kartona veya mukavvaya çizilerek kullanıma hazır hâle getirilir.

Resim 1.30: Hazır modelden kalıp çıkarma

- **Hazır kalıplardan yararlanarak kalıp çıkarma:** Hazır kalıplar alınarak köseleye uygulanır. İstenirse kalıp aslına uygun olarak küçültülüp büyütülebilir.
- **Tasarım yapılan modelden kalıp çıkarma:** Herhangi modelden esinlenerek hayal gücü kullanılarak oluşturulan modellerde öncelikle çanta mulajının hazırlanması ve denenmesi aşamasından sonra mukavvaya aktararak kalıp elde edilmesi gerekir.

1.6.3. Mulaj Hazırlama

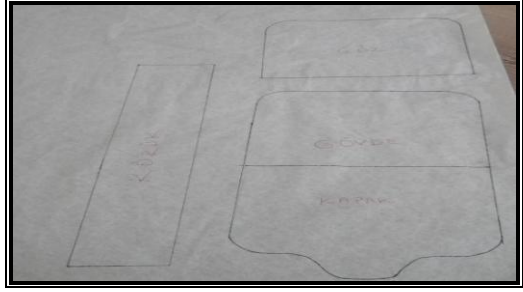

Mulaj hazırlama, çantaya verilecek form, biçim, hacim ve oranların belirlenmesi yönünden önemlidir. Mulaj çalışmaları kişiye şekillendirme, ölçü, oran, el ve göz arasındaki işbirliğini kurarak el becerisi kazandırır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç-Gereçler

- Çanta Kalıpları
- Kösele
- Çelik cetvel
- Çizim/ kesim masası
- Çizim kalemi
- Kesim araçları
- Kesim plastiği

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek, kösele çanta kesimi yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➤ Atölye önlüğü giyiniz
➤ Modelinizi belirleyiniz	
➤ Belirlediğiniz modele uygun çanta kalıbı hazırlayınız (Atölyelerde mukavva kalıplar kullanılır)	 <p>Resim 1.31.</p> <p>Resim 1.32.</p>

	 <p style="text-align: center;">Resim 1.33.</p>
<p>➤ Modelinize uygun kösele seçimi yapınız ve kalıbınızı kösele üzerine çiziniz</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 1.34.</p> <p>➤ Önce büyük kalıpları yerleştiriniz ➤ Uygun kalem ile (elinizi kaldırmadan) çizim yapınız</p>
<p>➤ Çantanın körük kısmını ölçünüz</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 1.35.</p>
<p>➤ Çantanın körük kısmını çiziniz</p>	 <p style="text-align: center;">Resim 1.36.</p>

	 <p>Resim 1.37.</p> <p>➤ Körtük kısmını çizerken cm’li kalıp kullanabilirsiniz</p>
<p>➤ Kalıbın düz kısımlarını cetvel/ çelik cetvel yardımıyla kesiniz</p>	 <p>Resim 1.38.</p> <p>➤ Atölyede ilk yardım çantası bulundurunuz</p>
<p>➤ Köşelerin yuvarlak kısımlarını tek seferde şekline uygun olarak kesiniz</p>	 <p>Resim 1.39. Resim 1.40.</p> <p>➤ Kesim aletlerini kullanırken dikkatli olunuz</p>

- Çanta sapını kösele üzerine iki adet çizerek kesiniz.(75+75 cm)

Resim 1.41.

- Çanta sapını şerit kesme makinesinde veya elde kesebilirsiniz

- Kesim işlemini tamamlayınız

Resim 1.42.

- Deriyi en verimli şekilde kullanmaya özen gösteriniz

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgileri aşağıdaki boşluk doldurmalı soruları cevaplayarak değerlendiriniz.

1. Türklerde çantanın tarihi kadar uzanır.
2. Deri yüzeyine istenilen büyüklükte delik açmakta kullanılan araca.....denir.
3. Klipsin geçirilme işleminden sonra klipsi sıkıştırmaya yarayan aletedenir.
4.derilerin kalın ve ters yüzeylerini inceltmek amacıyla kullanılır
5.Her çeşit yüzeye renk vermek ve dış etkilerden korumak amacıyla kullanılır.
6. Üzerinde kesim, tıraşlama, dövme ve deri kıvrırma işlemleri yapılan araca..... denir
7. Deri çalışmalarında parça birleştirmelerde, deri yüzey süslemelerinde kullanılan, pamuk, merserize, koton, floş, keten, güderi, meşin ve köseleden yapılan malzemelere.....denir.
8. Bir sap ile dövme işlemini yapacak bölümden oluşan, çivi çakmak ve şekil vermek gibi işlerde kullanılan aracadenir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında kösele çantaya süsleme yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan kösele çanta modellerini araştırınız
- Kösele çanta süslemesinde kullanılan desenleri araştırınız.
- Köseleye uygun boya çeşitlerini araştırınız
- Bulduğunuz örnekleri sınıfa getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2.SÜSLEME

Süsleme; Ürünün karakterini ve işlevini bozmadan onu güzelleştirmek amacıyla yüzeyi üstüne renkli, renksiz, çizme, boyama, işleme vb. tekniklerle estetik katmak amacıyla yapılan işlemdir.

Başka bir deyişle, kösele ile yapılan ürün çalışmalarının daha özgün ve güzel görünmesi amacıyla deri yüzeyine uygulanan tekniklerdir.

Resim 2.1: Kösele çanta süsleme

Resim 2.2: Kösele çanta süsleme

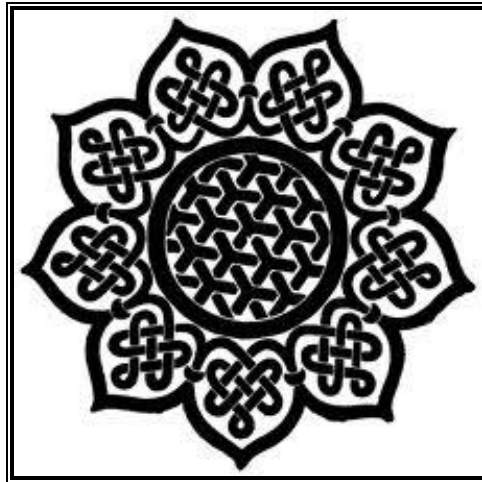
Çantalarda süsleme, malzeme çeşitliliğine ve yaratıcılığa bağlı olarak sınırsızdır. Modaya bağlı olarak çanta üretiminde kullanılan süsleme teknikleri ve materyalleri de sürekli olarak değişir. Tasarımcının hayal gücü ile yaratıcılığı ile zenginleşen bir işlemdir.

2.1. Desen Çıkarma Teknikleri

Kösele çantayı süslemeye başlamadan önce uygulanacak tekniğe karar verilmeli, kullanılacak tekniğe uygun desen ve motifleri belirlemek gereklidir.

Desen çıkarma işleminde kopyalama yöntemi en sağlıklı olanıdır. Önceden hazırlanmış olan desen altına kopya kâğıdı aracılığı ile desenin deri yüzeyine geçirilmesi ile oluşur. Çanta üzerine desen çıkarılacaksa önce küçük bir parça üzerinde model çalışılır. Desen yapılacak alan belirlenir. Belirlenen desen, köselenin yüzeyine geçirilir.

Çanta süslemeleri yoğun olarak kapak kısmında uygulanır.

Çizim 2.1:Çanta Deseni

2.2.Kösele Çanta Süsleme

Çeşitli malzemeler kullanılarak süslenen kösele çantalar, Şıklığının yanı sıra yıllarca deforme olmadan kullanılabildiği için sıkça tercih edilmektedir.

Kösele ürünlerde çok çeşitli süsleme teknikleri vardır. Bunlardan başlıcaları şunlardır

2.2.1. Boyayarak Süsleme

Derilerin genellikle açık renkte ve yüzeyi boyasız olanlarına uygulanan bir süsleme tekniğidir. Tek başına ve farklı süsleme teknikleriyle bir arada kullanılabilir. Boyamada anilinli boyalar, kumaş boyaları, akrilik boyalar ve deri boyaları kullanılır.

Resim 2.3: Boyayarak çanta süsleme

2.2.2. Kazıyarak (oyarak) Süsleme

Kösele, vaketa gibi kalın derilerin üzerine çizilen desenlerin çeşitli aletler yardımıyla kazınarak belirginleştirilmesiyle yapılan süsleme tekniğidir. Oyma tekniği kontur lamada (çerçeve oluşturma) kullanılır. Tek başına uygulanabildiği gibi farklı tekniklerle birleştirilerek de kullanılabilir.

Resim 2.4: Kazıyarak(oyarak) çanta süsleme

2.2.3. Yakarak Süsleme

Deri yüzeyine çizilen desenleri belirginleştirmek amacıyla kullanılan, metal bir ucun ısıtılarak desen üzerine uygulanmasıyla oluşan süsleme tekniğidir. Yakma tekniği makine, kızdırılmış sivri uçlarla ve alevde yakarak uygulanır.

Resim 2.5: Yakarak çanta süsleme

2.2.4. Keserek Süsleme

Deri zemininin belirli bir desene göre kesilmesi ile oluşturulan süsleme tekniğidir. Desenin derinin tersinden çizilerek uygulanması gerekir. Pres kesimi yapılabilir ayrıca çarklı zimbada sıklıkla kullanılır.

Resim 2.6: Keserek çanta süsleme

2.2.5. Kabartarak Süsleme

Derilerin ters yüzüne, ısıtılmış çiçek ütülerıyla veya farklı araçlarla şekil vererek uygulanan süsleme tekniğidir. Kösele gibi kalın derilerde uygulanır.

Resim 2.7: Kabartarak çanta süsleme

2.2.6. Dikiş Teknikleri ile Süsleme

Kemer üzerinde elde veya makinede dikiş teknikleri kullanılarak süsleme yapılır. Kemere spor bir görünüm kazandırdığı için sıklıkla tercih edilir.

Resim 2.8: Dikiş teknikleri ile çanta süsleme

2.2.7. Hazır Gereçlerle Süsleme

Piyasada çok çeşitli hazır gereç bulmak mümkündür. Bu materyaller çoğunlukla metalden üretilmiş olup çeşitli renk ve ebatları mevcuttur. Kuşgözü (Açık zımba), trok (Kapalı zımba), topuz, vidalı aksesuarlar (Çeşitli biçim ve desenlerde), fermejüp bunlardan bazılarıdır.

Resim 2.9: Hazır gereçlerle çanta süsleme

2.2.8. Baskı ile Süsleme

Baskı tekniği olarak adlandırılan çalışmalar baskıyı oluşturacak kalıp ve basılacak derinin üzerine desenin oyulmasıdır. En çok uygulanan tekniklerden biridir Baskı genel olarak iki şekilde yapılır.

Resim 2.10: Craft uçları ve baskı kalıpları

- **Soğuk Baskı:** Soğuk metal kalıpların nemlendirilmiş deri üzerine basınç, tatbik edilmesi ile farklı şekillerde yüzey oluşması sonucu meydana gelmektedir
- **Sıcak Baskı:** Isıtılmış metal kalıpların (Klişe) doğrudan deri üzerine basınç yapmasıyla desen oluşturması şeklinde gerçekleşir.

Resim 2.11: baskı teknikleri ile çanta süsleme

2.2.9. Aplike ile Süsleme

Belli bir sistemle kesilen köselenin başka bir kösele zemin üzerine farklı teknikler kullanarak(Dikme, yapıştırma vb) işlenmesidir. Aplike deri doğal renginde uygulanabileceği gibi boyanarak ta kullanılabilir.

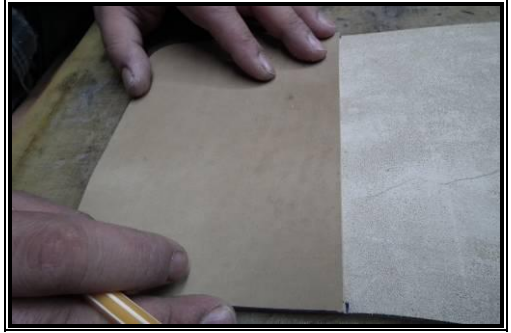
Resim 2.12: Aplike ile çanta süsleme

UYGULAMA FAALİYETİ

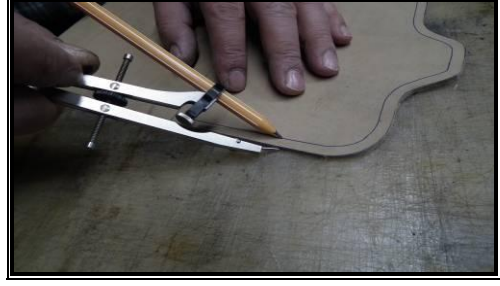
Kullanılacak Araç-Gereçler

- Kesilmiş çanta parçaları
- Çelik cetvel
- Pergel
- Sünger
- Linör aleti
- Kraft uçları
- Desen basma plakası

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak kösele çantaya baskı tekniği ile süsleme yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aydınlık ve temiz bir ortam seçiniz.➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kesilen Çanta bölümlerini hazırlayınız.➤ Göz kısmının, gövde üzerine denk geleceği noktayı işaretleyiniz.	 <p>Resim 2.13.</p> <p>Resim 2.14.</p>

- Çantanın kapak ve gövde kısmına, (baskı uygularken yardımcı olması amacıyla) 5 mm den kalemle çiziniz.

Resim 2.15.

- Köseleyi nemli sünger yardımıyla ıslatınız

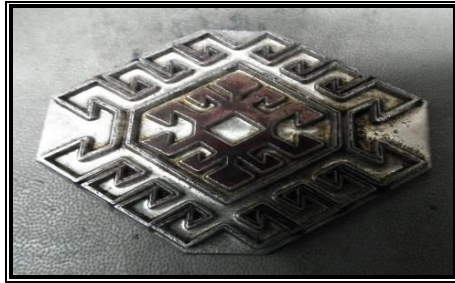

Resim 2.16.

- Uygulamak istediğiniz motifi belirleyiniz

Resim 2.17.

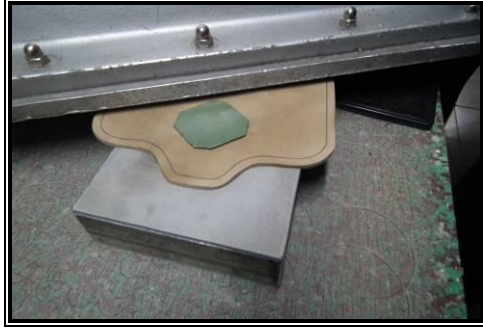
Resim 2.18.

- Belirlediğiniz motifi, çini mürekkebine batırınız

Resim 2.19.

- Motifi baskı makinesinde (veya çekiç yardımı ile elde) çantanın kapak kısmına uygulayınız

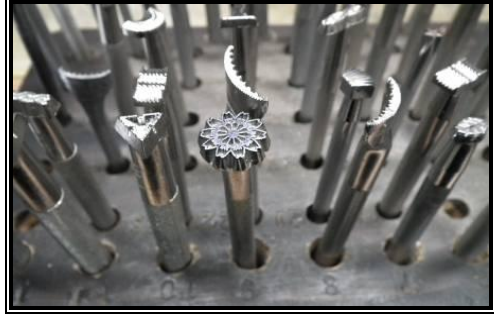

Resim 2.20.

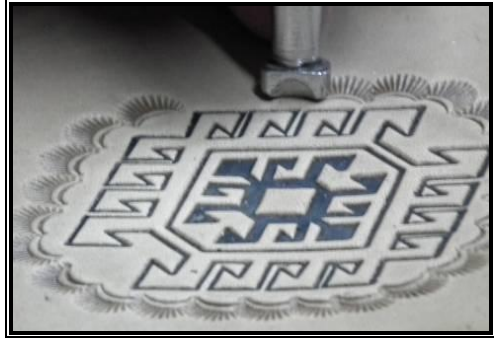
Resim 2.21.

- Kullanacağınız desene uygun baskı (craft) uçlarını belirleyiniz

Resim 2.22.

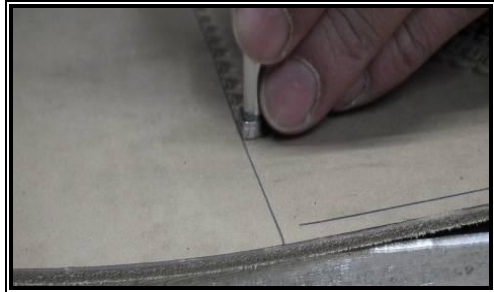
- Motifin kenarlarını farklı baskı uçlarını kullanarak zenginleştiriniz

Resim 2.23.

- Köşeyi nemlendirmeyi unutmayınız

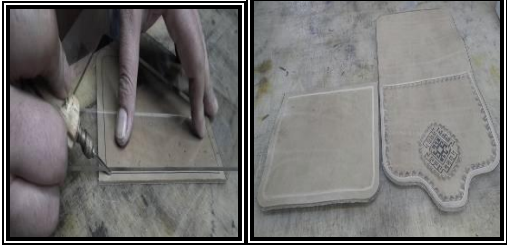

- Çantaya baskı uçları ile farklı sayıda ve sırada uygulamalar yapabilirsiniz

Resim 2.24.

Resim 2.25.

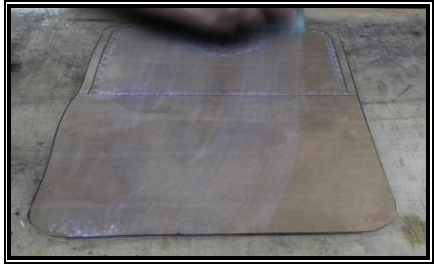

	<p>➤ Craftla baskı uygulamalarını sert bir zemin üzerinde uygulayınız</p>
<p>➤ Ucu sivri bir alet yardımıyla(linör) çantanın kenar kısımlarına mahat (belirgin çizgi) yapınız.</p>	<div data-bbox="762 395 1270 638"></div> <p data-bbox="872 658 1159 685">Resim 2.26. Resim 2.27.</p> <div data-bbox="756 706 1292 1031"></div> <p data-bbox="946 1052 1084 1079">Resim 2.28.</p> <p data-bbox="756 1100 1213 1127">➤ Linör aletini çok dikkatli kullanınız</p>

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç-Gereçler

- Kesilmiş çanta parçaları
- Kösele boyası
- Süt cilası
- Fırça
- Zımpara
- Sünger

Belirlediğiniz modele uygun olarak kösele çantayı boyayınız.

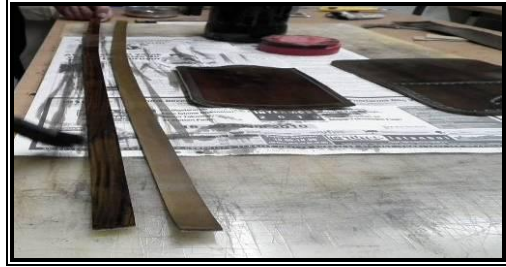
İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Aydınlık ve temiz bir ortam seçiniz.➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Boyanın çatlamasını önlemek ve derinin boyayı fazla emmesini engellemek amacıyla çantanın tüm parçalarına süt cilası sürünüz➤ Süt cilasının kurummasını bekleyiniz	 <p>Resim 2.29.</p> <p>Resim 2.30.</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Boyanızı hazırlayınız	 <p>Resim 2.31.</p>

	<p>➤ Ortamı sık sık havalandırınız.</p>
<p>➤ Anilinli boya kullanınız</p>	 <p>Resim 2.32.</p> <p>➤ Çalışma ortamının boya olmaması için önlem alınız</p>
<p>➤ Fırça yardımıyla boyayı köseleye yedirerek sürünüz</p>	 <p>Resim 2.33.</p> <p>➤ Boyayı aynı yönde sürünüz</p>

- Boyayı istediğiniz koyuluğa ulaşana kadar, çantanın tüm parçalarına bir-iki kat uygulayınız.

Resim 2.34.

Resim 2.35.

- Boya kurduktan sonra deriyi hafif nemlendiriniz ve köselenin daha doğal tonda görünmesini sağlamak için sıfır numara zımpara ile zımparalayınız

Resim 2.36.

- Zımparalama işi bittikten sonra çantanın tüm bölümlerine tekrar süt cilası sürerek vernikleme işlemini tamamlayınız.

Resim 2.37.

Resim 2.38.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Kösele ile yapılan ürün çalışmalarının daha özgün ve güzel görünmesi amacıyla deri yüzeyine uygulanan tekniklere.....denir.
2. Desen çıkarma işleminde yöntemi en sağlıklı olanıdır.
3. Kösele çantalar, şıklığının yanı sıra yıllarcaolmadan kullanılabilirdi için sıkça tercih edilmektedir.
4. Derilerin ters yüzüne, ısıtılmış çiçek ütülerıyla şekil vererek uygulanan tekniğinesüsleme denir.
5. Isıtılmış metal kalıpların (Klişe) doğrudan deri üzerine basınç yapmasıyla desen oluşturması şekline.....denir.
6. Baskı tekniği ikiye ayrılır 1).....baskı 2).....baskı.
7. Çanta süslemeleri yoğun olarak kısmında uygulanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyip öğrenmeye çalışınız. Cevaplarınızın hepsi doğru ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında Kösele çantayı birleştirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çanta birleştirmede kullanılan malzemeleri araştırınız.
- Çanta birleştirmede kullanılan yapıştırıcı çeşitlerini araştırınız
- Çanta ağzı kapatmada kullanılan farklı teknikleri araştırınız
- Bulduğunuz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

3.ÇANTAYI BİRLEŞTİRME

Çanta montajı, çanta üretiminin en önemli aşamalarından birisidir. Çok iyi kesilmiş ve hazırlanmış kösele çanta parçaları iyi monte edilmezse, önceki aşamaların önemi kalmaz. Bu yüzden çanta birleştirme tekniklerinin çok düzgün ve dikkatle uygulanması gerekmektedir.

3.1. Gövde Montajının Önemi

Çantanın montajında doğru kalıp hazırlama çok önemlidir. Hatalı kalıp, montaj sırasında uygulamada sorun çıkarabileceği gibi dengesiz bir çantanın ortaya çıkmasına neden olur. Bu da gözle görülebilir bir hatadır ve çantanın kalitesini birebir etkiler.

Çanta parçalarının kesimi de büyük önem taşır. Kalıptan büyük ya da küçük olarak kesilmiş parçalar, montaj aşamasında sorun çıkarır. Parçaları denkleştirmek zorlaşır.

Uzun yıllar kullanılacak bir çantanın üretiminde, kullanılan malzemenin kalitesi kadar, birleştirme tekniği de önemlidir.

Montaj sırasınca sık sık ara kontrol yapılmalıdır. Hatalı bir işlem fark edilirse hemen geri dönülerek düzeltilmelidir. Aksi takdirde telafisi mümkün olmayan hatalar ortaya çıkabilir.

Resim 3.1: Masklı kösele çanta

3.2. Montaj Tekniği

Çantayı başarılı bir şekilde monte etmek için birleştirme aşamalarını dikkatli uygulamak gerekir.

Çanta montajı genel olarak dört şekilde yapılır

- Yapıştırarak
- Dikerek
- Yapıştırarak ve dikerek
- Sarma tekniği ile

Resim 3.2:Sarma tekniği ile çanta montajı

3.3. Tıraşlama

Özellikle kalın derilerin daha kolay dikilebilmesi, güzel ve net görünmesi, deri eklerinin düzgün olması, model özelliklerinin tam verilmesi için inceltilmesi gerekir. Ayrıca derinin inceltilmesi işçiliğin kalitesini de artırmaktadır. İnceltme işlemi elde veya makinede yapılabilir.

Resim 3.3: Kösele traşlama

3.4.Ağız Kapama Teknikleri

Çanta ağızları çantanın içindeki eşyaları koruyabilmek için çeşitli yollarla kapatılır. Kösele çanta ağızı çeşitli yöntemlerle kapatılabilir.

Çantada kullanılan farklı ağız kapama teknikleri mevcuttur.

- Fermejüp ile ağız kapama

Çanta fermejüpleri metalden yapılmış birbirini tamamlayan iki kısımdan oluşur. Erkek parça, çantanın kapağına; dişi parça ise gövdeye monte edilir.

Resim 3.23: Fermejüp ile çanta ağız kapatma

- Fermuar ile ağız kapama

Çanta ağızına fermuar dikerek ağız kapama sağlanır.

- Klips ile ağız kapama

Çanta ağızına klips yerleştirilerek yapılan ağız kapama şeklidir.

- Kapak ile ağız kapama

Çantanın kapağı ile çanta ağız kapanır. Kapak model özelliğine göre fermejüp, kanca, kilit, toka gibi aksesuarlarla gövdeye tutturulur.

- Büzdürerek ağız kapatma

Çanta ağızı çeşitli malzemelerle(kordon vb) büzdürülerek kapatılır.

Resim 3.24: Çanta ağız kapatma teknikleri

3.5. Sap Takma

Sap, çantanın önemli bölümlerinden biridir. Çanta sapı çantanın gövde kısmını taşıyacak sağlamlıkta ve çanta özelliklerine uygun olmalıdır. Birçok çeşidi olan çanta saplarının uzun ömürlü olabilmesi için kullanılan derilerin kalın ve sağlam bölümlerinden seçilmesi gerekir.

Resim 3.36: Örgülü çanta sapı

Çantanın özelliklerine göre sap kısımları ince veya kalın olabilir. Omuzda taşınacak çantanın sapı uzun, elde taşınacak çantanın sapı kısadır. Bazı modellere göre çanta sapı, hem elde hem de omuzda taşınabilir şekilde hazırlanabilir. Çanta sapı modele uygun ve ergonomik hazırlanmalıdır.

Çanta sapları ile ilgili herhangi bir uzunluk standardı yoktur. Bazı çantalarda model özelliğine ya da işlevine göre aynı uzunlukta çift sap kullanılabilir.

Çanta sapı çantanın ön ve arka gövdelerine ya da takviyeli körük panellerine tutturulur. Çanta sapını tutturma işlemi, çantayı taşıyabilecek sağlamlıkta ve düzgün yapılmalıdır.

Kösele çantalarda genellikle düz kesme sap kullanılır

Çanta sapı takma teknikleri;

- Elde ve makinede dikerek
- Zımba ile tutturarak
- Düğümleyerek veya zımba ile
- Hazır aksesuarlarla

3.6. Kalite Kontrol

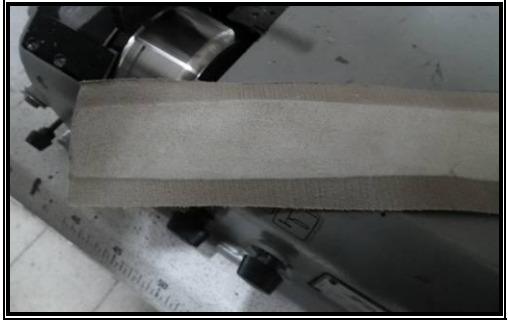
Çanta üretiminin her aşamasında kontrol yapılmalı, mevcut hatalar bir sonraki aşamaya bırakılmadan giderilmelidir. Bitmiş çantanın kalite kontrolü yapılır. çanta üzerinde, deri hasarlarının olup olmadığı, aksesuar montaj ve üretim hasarları kontrol edilir. Kesim hatası ve dikiş kalite kontrolü yapılır. Yüzey, kenar boyama ve freze işlemlerinden kaynaklanan eksiklik ve hatalar gözden geçirilir. Düzeltilebilecek hatalar düzeltilerek son kontrol yapılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç-Gereçler

- Kösele çanta bölümleri
- Tıraş makinesi
- Yapıştırıcı
- Zımpara makinesi
- Çarklı zımba
- Sicim, iplik vb

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak çantayı birleştiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Atölye ortamını hazırlayınız.	➤ Atölyenin temiz ve düzenli olmasını sağlayınız. ➤ Atölye önlüğü giyiniz
➤ Çantanın körük kısmını (makinede veya elde) tıraşlayarak inceltiniz.	 <p>Resim 3.4.</p> <p>Resim 3.5</p>

Resim 3.6.

- Körük kısmının tıraşlanan kısımlarını tersinden kıvrarak yapıştırmaya uygun form veriniz

Resim 3.7.

- Önce çantanın gövde ve körük kısmına yapıştırıcı sürerek bir süre kurumasını bekleyiniz.

Resim 3.8.

Resim 3.9.

- Yapıştırıcı madde kullanıldığı zamanlarda atölyeyi sık sık havalandırınız

- Yapıştırıcı sürülmüş derileri birbirine yapıştırınız.

Resim 3.10.

Resim 3.11.

Resim 3.12.

- Derileri kaydırmadan, yavaş ve dikkatli yapıştırınız

- Parçaların birbirine denliğini kontrol ediniz

Resim 3.13.

- Çantanın gövde kapak ve körük kısımlarını birleştiriniz

Resim 3.14.

Resim 3.15.

- Çekiç ya da yardımıyla basınç uygulayarak birleştirdiğiniz kısımları sabitleyiniz

Resim 3.16.

- Zımpara makinesinde çantanın kenar kısımlarını düzeltiniz

Resim 3.17.

- Güvenlik kurallarına uyunuz.

- Cetvel yardımı ile istenilen mesafe aralığını belirleyiniz
- Çantanın yapıştırılan kısımlarını çarklı zımba ile (belirlediğiniz aralıklarla) deliniz.

Resim 3.18.

Resim 3.19.

- Delme aralıklarının eşit olmasına özen gösteriniz

- Çantanın kenar kısımlarını boyayınız.

Resim 3.20.

- Kenar boyasını taşırmeden sürtünüz.

- Çantanın kenarlarını sicim veya farklı iplikler kullanarak sarınız

Resim 3.21.

Resim 3.22.

- Öğretmeniniz ile birlikte, çantanın istenen nitelikte olup olmadığını değerlendiriniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç-Gereçler

- Kösele çanta
- Çanta toka aparatları
- Çarklı zımba
- Çekiç

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak çanta tokası takınız

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➤ Aydınlık ve temiz bir ortam seçiniz. ➤ Atölye önlüğünüzü giyiniz.
➤ Çantanın kapak kısmına toka yerini işaretleyiniz	 <p>Resim 3.25.</p>
➤ İşaretlediğiniz yeri çarklı zımba ile deliniz	 <p>Resim 3.26.</p>

- Tokayı çarklı zımba ile deldiğiniz yere yerleştirerek perçinleri takınız

Resim 3.27.

- Atölyenin temiz ve düzenli olmasını sağlayınız.

- Çantayı sert bir zemin üzerine alarak, perçinleri çekiç yardımıyla sabitleyiniz

Resim 3.28.

- Tokanın karşılığını çantanın göz kısmına yerleştirerek işaretleyiniz

Resim 3.29.

- Çantanın içine sert bir malzeme yerleştirerek (mermer vb) delme aletiyle işaretlediğiniz yerlere delik açınız

Resim 3.30.

- Karşılığın altına destek olması için şekline göre kesilmiş bir kat kösele yerleştiriniz

Resim 3.31.

- Perçinleri yerleştiriniz

Resim 3.32.

- Çantanın içine sert bir malzeme yerleştirerek, perçinleri çekiç yardımıyla sabitleyiniz.

Resim 3.33.

Resim 3.34.

➤ Toka takma işlemini tamamlayınız

Resim 3.35.

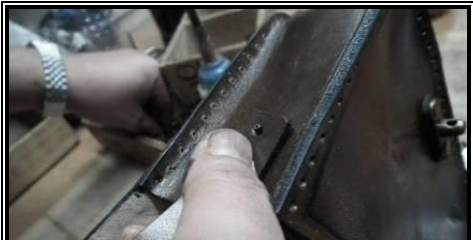

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç-Gereçler

- Kösele çanta
- Çanta sapı
- Sap takma aparatları
- Çarklı zımba
- Pense

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak çanta sapı takınız

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Toka geçirme yerini keserek hazırlayınız.	 <p>Resim 3.37.</p>
➤ Tokayı, çanta sapına geçiriniz	 <p>Resim 3.38.</p>
➤ Tokayı çanta sapına perçinle tutturunuz.	 <p>Resim 3.39.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çanta sapını hazır hale getiriniz ➤ Belirli aralıklarla sapta uzunluk ayarlamak için (çarklı zımba yardımıyla) delik açınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim 3.40.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çanta sapını tutturmak için körük üzerinde iki yana (çarklı zımba yardımıyla) delik açınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim 3.41.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çanta sapının uç kısımlarını körüğe yerleştiriniz 	 <p style="text-align: center;">Resim 3.42.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Perçin takınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim 3.43.</p>

<p>➤ Perçinleri sıkıştırarak sabitleyiniz</p>	 <p>Resim 3.44.</p>
<p>➤ Sap takma işlemini tamamlayınız</p>	 <p>Resim 3.45.</p>
	 <p>Resim 3.46.</p>
<p>➤ Kalite kontrol yapınız.</p>	<p>➤ Öğretmeniniz ile birlikte, çantanın istenen nitelikte olup olmadığını değerlendiriniz.</p>

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Çanta, çanta üretiminin en önemli aşamalarından birisidir.
2. Hatalı, montaj sırasında uygulamada sorun çıkarabileceği gibi dengesiz bir çantanın ortaya çıkmasına neden olur.
3. Çanta yapımında kullanılan malzemenin kalitesi kadar, tekniği de önemlidir.
4. Montaj sırasında sık sık kontrol yapılmalıdır.
5. Özellikle kalın derilerin daha kolay dikilebilmesi, güzel ve net görünmesi içinişlemi yapılır.
6. Çanta sapı çantanın gövde kısmını sağlamlıkta ve çanta özelliklerine uygun olmalıdır.
7. Çanta ağızları çantanın içindeki eşyaları için çeşitli yollarla kapatılır.
8. Çanta sapı modele uygun ve hazırlanmalıdır.
9. Çantadakontrol yapılarak düzeltilebilecek hatalar giderilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz Yanlış cevaplarınız için faaliyeti tekrar gözden geçiriniz. Cevaplarınızın hepsi doğru ise modül değerlendirmeye geçebilirsiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Çantanın giyimi tamamlayan aksesuarlar içerisindeki yeri küçümsenemeyecek kadar büyüktür.
2. () Çanta modeli seçerken yalnızca estetik kurallara dikkat etmek yeterlidir.
3. () Çantaların dayanıklılık süresini artırabilmek için kullanılan malzemelerin yapısal özelliklerini iyi bilmek gereklidir.
4. () Boyama tekniği ile süslemede, koyu renkli ve boyalı deriler tercih edilmelidir.
5. () Sağlam ve kullanışlı olması nedeniyle çanta yapımında metal aksesuarlar sıkça tercih edilmektedir.
6. () Baskı tekniği, sıcak ve soğuk baskı olarak uygulanabilir.
7. () Kösele çantalarda, deri boyası, kumaş boyası, ayakkabı boyaları, anilinli boyalar, akrilik boyalar kullanılabilir.
8. () Dikiş teknikleri ile süsleme, derilerin ters yüzüne, ısıtılmış çiçek ütülerıyla şekil vererek uygulanan süsleme tekniğidir.
9. () Çantayı başarılı bir şekilde monte etmek için birleştirme aşamalarını dikkatli uygulamak gerekir.
10. () Kösele çanta tamamlanınca kontrol etmek yeterlidir. Ara kontrollere gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarınızla karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları, faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz. Cevaplarınızın hepsi doğru ise uygulamalı teste geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Kösele çanta yapma modülü faaliyetleri ve araştırma çalışmaları sonunda kazandığınız bilgilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesi için öğretmeniniz size ölçme aracı uygulayacaktır.

Soru: İstedığınız süsleme tekniğini/tekniklerini kullanarak kösele çanta çalışması yapınız.

Süre: 8 ders saati

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Çalışma ortamını ve kullanacağınız araç gereçleri hazırladınız mı?		
2. Çanta modelinizi belirlediniz mi?		
3. Çanta kalıbı hazırladınız mı?		
4. Modelinize uygun köseleyi seçtiniz mi?		
5. Kalıbı köseleye en uygun şekilde yerleştirerek kestiniz mi?		
6. Uygulamak istediğiniz süsleme tekniğini ve deseni belirlediniz mi?		
7. Süslemede kullanacağınız araç ve gereçleri hazırladınız mı?		
8. Çanta süslemesi yaptınız mı?		
9. Çantaya uygun teknikle boya ve cila uyguladınız mı?		
10. Çantanızı birleştirdiniz mi? (körükleme kısmını incelemeyi unutmayınız)		
11. Çantanın kenarlarını sicim veya farklı iplikler kullanarak sardınız mı?		
12. Çantanın kapak kısmını toka ile kapattınız mı?		
13. Çanta sapı taktınız mı?		
14. Kalite kontrol yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmenimize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Orta Asya' ya
2	Çarklı zımba
3	Basa bas
4	Tıraş makinesi
5	Boya
6	Kesim plastiği/ mermer
7	Deri dikiş iplikleri, sırım
8	Çekiç

ÖĞRENME FAALİYETİ -2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Süsleme
2	Kopyalama
3	Deforme
4	Kabartarak
5	Sıcak baskı
6	Soğuk- sıcak
7	Kapak

ÖĞRENME FAALİYETİ -3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Montajı
2	Kalıp
3	Birleştirme
4	Ara
5	Tıraşlama
6	Taşıyacak
7	Koruyabilmek
8	Ergonomi
9	Kalite

MODÜL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Yanlış

KAYNAKÇA

- GÖKÇESU Zeynep, **Deri Teknikleri**, Ankara, 2002.